

معرفی پژوهشکده سیستم‌های مدیریت و بازرسی

پژوهشکده سیستم‌های مدیریت و بازرسی یکی از ۴ پژوهشکده پژوهشگاه استاندارد است.

فعالیت‌های پژوهشکده، در غالب پروژه‌های کاری میان مدت و بلند مدت برای گروه‌های پژوهشی تعریف شده است. این پروژه‌ها برگرفته از وظایف قانونی پژوهشکده و چالش‌ها و نیازهای روز صنایع کشور می باشد.

گروه‌های فعال پژوهشکده عبارتند از:

- طرح توانمندی و ارتقاء کیفی صنایع تولیدی (تجا)

این طرح یکی از طرح‌های اجرایی میان مدت پنج ساله سازمان استاندارد است که کلیه صنایع داخلی در آن ملزم به استقرار نظام کیفیت، استانداردسازی و دریافت گواهی محصول می باشند. با توجه به ابعاد وسیع این برنامه از یک طرف و منابع بالقوه بیرونی سازمان بویژه کارشناسان رسمی استاندارد از سوی دیگر، تدوین فرایندهایی که امکان بهره برداری موثر از این منابع را فراهم کند امری منطقی و ضروری است. از اینرو یکی از فعالیت‌های پژوهشکده سیستم‌های مدیریت ایجاد وحدت رویه در عملکرد ادارات کل استاندارد استانها در بهره برداری از توان بخش خصوصی (کارشناسان رسمی استاندارد) برای راهنمایی علمی و فنی تولیدکنندگان جهت استقرار نظام کیفیت و دریافت نشان استاندارد می باشد.

- آزمون مهارت (PT)

آزمون مهارت، روشی است که در آن نتایج آزمایشگاه در مقایسه با سایر آزمایشگاه‌های مشابه، به وسیله مرجع بی طرف (PT provider) ارزیابی می شود. این مرجع مستقل براساس الزامات استاندارد ISO/IEC 17043 به مقایسه منظم نتایج یک آزمایشگاه با مقادیر واقعی اقلام تحت آزمون (PT item)، می پردازد. بدین منظور و با هدف ایجاد مکانیسم قابل اعتمادی برای ارزیابی عملکرد صدها آزمایشگاه همکار سازمان ملی استاندارد، طرح "راه اندازی مرکز آزمون مهارت استاندارد" در پژوهشکده سیستم‌های مدیریت کیفیت و بازرسی ارایه و تصویب شد. در مرکز آزمون مهارت استاندارد، با استقرار استاندارد ISO/IEC 17043 کلیه فعالیتها از طراحی الگوهای آزمون مهارت، تا انتقال اقلام PT و دریافت نتایج آزمایشگاه‌های شرکت کننده و ارایه گزارش نهایی، طبق این استاندارد بین المللی انجام می شود که در بندهای بعدی این نظامنامه به نحوه تحقق هر یک از الزامات پرداخته ایم.

- ارزیابی آزمایشگاه‌های همکار

ارزیابی انطباق نقش بسیار مهمی در ایجاد اطمینان در زمینه توسعه پایدار و گسترش تجارت دارد. ارزیابی انطباق اثبات می کند که یک کالا، فرایند، سیستم، فرد یا سازمان با الزامات مشخص شده مطابقت دارد.

روش ارزیابی انطباق آزمایشگاه‌ها، از مرحله بررسی درخواست، ارزیابی آزمایشگاه، تصمیم گیری در کمیته فنی استان تهران و صدور گواهی نامه آزمایشگاه همکار، این اطمینان را ایجاد می کند که روشهای آزمون کالاهای آزمون شده یا کالیبراسیون اقلام کالیبره شده، در آزمایشگاه‌های همکار با الزامات مشخص شده در استانداردها و مقررات مطابقت دارد. از این رو انجام ارزیابی آزمایشگاه‌های همکار بر اساس سند راهنمای NACI-P13، یکی از خدمات اصلی این پژوهشکده می باشد.

- اندازه شناسی، اوزان و مقیاسها

اندازه‌شناسی مهم ترین چالش برای ایجاد و استقرار یک سیستم جهانی اندازه‌گیری است و دامنه کاربرد این سیستم بین المللی، تمام کشورها را در بر می‌گیرد. از آنجا که فرآیند اندازه‌گیری تمام فعالیت‌های بشر را تحت تاثیر قرار می‌دهد کشورها ملزم به ایجاد زیرساختهای لازم جهت حصول اطمینان از نتایج اندازه‌گیری‌های خود هستند. از جمله این زیر ساخت ها می‌توان به برقراری قابلیت ردیابی نتایج اندازه‌گیری، ارتقاء کیفیت نتایج اندازه‌گیری، برقراری نظام ملی اندازه‌گیری و ... اشاره نمود. از اینرو تشکیل گروه اندازه شناسی و اوزان جهت نیل به اهداف فوق و با هدف اجرای طرح های پژوهشی برای بهبود وضعیت اندازه گیری و پیشنهاد تدوین استانداردهای ملی در این خصوص، در پژوهشکده انجام گرفته است.

- کلینیک های استاندارد

استانداردسازی عاملی کلیدی در حمایت از سیاستهای دولتی در حوزه رقابت، خلاقیت، علم و فناوری، رفع موانع تجاری و محافظت از منافع مصرف کننده به شمار می رود. به همین دلیل دولتها به تشکیل ساز و کارهای رسمی به عنوان زیرساخت استانداردسازی و همچنین ترویج و ترغیب آن متعهد می شوند. سازمان ملی استاندارد ایران در ایفای نقش حاکمیتی خود همواره به تدوین، بهنگام سازی و پایش استانداردهای ملی و اجرای اثربخش آنها اهتمام داشته و هم اکنون با راه اندازی کلینیک های مشاوره استاندارد چتر حمایتی خود را برای اشاعه‌ی استانداردهای ملی و تسریع در دریافت نشان استاندارد توسط صنایع کوچک و متوسط گسترانده است. چرا که توسعه صنایع کوچک و متوسط، رمز توسعه اقتصادی دهه آینده بوده و این صنایع، بهبود و سلامت اقتصاد ملی را موجب می‌شوند.

کلینیک های مشاوره استاندارد با استقرار در شهرک های صنعتی و ارایه خدمات متنوع علاوه بر انجام خدمات دبیرخانه‌ای، صنایع را به امر استانداردسازی ترغیب و مشکلات و موانع موجود را با ارائه مشاوره کارا و موثر برطرف می‌نمایند. به این ترتیب پوشش استانداردهای ملی گستره بیشتری از صنایع را شامل شده و طبعاً ارتقای روز به روز صنعت کشور و فرهنگ استفاده از کالای استاندارد از نتایج ارزشمند آن خواهد بود.

- نرخ کیفیت

تعیین نرخ کیفیت کالاهای مشمول استاندارد اجباری در کشور نیز از جمله پروژه های پژوهشکده سیستم های مدیریت کیفیت و بازرسی می باشد. در این طرح، با هدف پایش دوره ای تغییرات سطح کیفیت محصولات در گروههای مختلف، با توجه به نتایج حاصل از اجرای "طرح اجرای هماهنگ استاندارد" (طاها) و نتایج آزمون نمونه های انتخاب شده در سطح بازار، نرخ کیفیت هر گروه محصولات محاسبه می شود. بدیهی است در این محاسبات موارد دارای نقص بحرانی، عمده و جزیی با درصد وزنی مشخص در نرخ نهایی کیفیت آن گروه کالا سهم دارند.

- استانداردسازی خدمات

با توجه به اهمیت استاندارد سازی، در کشور ما از دیر باز استانداردهای محصولات مختلف تدوین شده است. ولی همزمان با توسعه تجارت جهانی، رقابتی شدن تولید محصول و ارایه خدمات و نیاز مشتریان، استاندارد سازی خدمات تبدیل به موضوع روز دنیا شده است. در این پژوهشکده هم همسو با این نیاز و با استفاده از تجارب کشورهای پیشرو، بررسی، اولویت گذاری طبق خواسته های سازمان ملی استاندارد و تدوین استانداردهای خدمات صورت می گیرد.

در پاسخگویی به نیازها و الزامات مطرح در رایه محصولات و خدمات، پژوهشکده سیستمهای مدیریت و بازرسی اقدام به استقرار نظام مدیریت کیفیت بر اساس استاندارد ISO 9001:2008 نیز نموده است که به نحوه پوشش دادن الزامات آن در نظامنامه و مستندات سیستم مدیریت کیفیت پژوهشکده به تفصیل اشاره شده است.